

Раф. Поповъ

Най-малкитѣ зидари на земната кора

Нищо трайно нѣма върху земята. Земната кора въ миналото е изглеждала другояче; въ бъдеще нѣма да изглежда такава, каквато я виждаме днесъ. Промѣнитѣ, които ставатъ съ нея, се дължатъ на редъ причини. Тѣ сж действували въ миналото, действуватъ сега, ще действуватъ и въ бъдеще, докато земята сжествува.

Водитѣ, студътъ и растенията рушатъ скалитѣ въ планинскитѣ височини. Пороитѣ и рѣкитѣ отнасятъ разрушения материалъ въ низинитѣ, а оттукъ къмъ морето или езерата, гдето се наслажда върху дъното, за да образува пластове, които по-сетне ще се превърнатъ въ твърди скали. Много отъ скалитѣ, които виждате, напр. пѣсъчницитѣ, конгломератитѣ, глинеститѣ плочници и пр., сж лежали нѣкога въ дъното на море или езеро. Материалътъ, отъ който се състоятъ тия скали, преди милиони години е билъ донесенъ отъ рѣкитѣ, сжщо тѣй, както сега течешитѣ води влачатъ отъ сушата глина, пѣськъ и чакълъ. Тоя материалъ, като се напластява въ дъното на нѣкогашнитѣ морета и езера, съ течение на времето се превръща въ скални пластове. Тия пластове, следъ като се отдрѣпнатъ водитѣ, оставатъ на сушата.

Виждаме, какъ водата отъ една страна руши земната кора, а отъ друга способствува да се образуватъ нови пластове. Растенията, които рушатъ скалитѣ, на много мѣста образуватъ сжщо нови пластове. Така, олагодарение на растенията, сж образувани каменовжгленитѣ и торфени пластове, които въ земната кора заематъ голѣми пространства. Нѣкои отъ животнитѣ, както е напр. *каменодѣлбачътъ*, рушатъ скалитѣ, обаче